

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209051
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8223209051.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov doc. JUDr. Petra Molitorisa, PhD. a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci navrhovateľa: Q. K., nar.: XX.XX.XXXX, bývajúceho v A., na ul. C. č. XX, právne zastúpeného: JUDr. Ivom Babjakom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 200/33, proti odporkyni: Z. T., nar.: XX.XX.XXXX, bývajúcej v A. č. XX, právne zastúpenej: JUDr. Mgr. Drahoslavom Magdziakom, advokátom, sídlo sídlom v Bardejove, na ul. Dlhý rad č. 16, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov zo dňa 06.07.2023 č.k. 6C 29/2023-48, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým uznesením uložil odporkyni povinnosť zdržať sa konanie, ktoré znemožňuje navrhovateľovi prejazd motorovými vozidlami cez parcelu registra E, parcelné číslo XXXX/X o výmere 432 m², druh pozemku - orná pôda, evidovaná na LV č. XXXX, kat. úz. A., a to až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 8C 23/2023. Ďalej vyslovil, že o trovách neodkladného opatrenia rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi spornej nehnuteľnosti. Na užívaní spoločných nehnuteľností sa osobitne písomne, ani nijak inak nedohodli, avšak navrhovateľ tvrdil, že parcelu č. XXXX/X roky užíval a predtým jeho otec od roku 1974 ako prístupovú cestu do dvora a garáže jeho rodinného domu. Odporkyňa ako väčšinová podielová spoluvlastníčka na časti spornej nehnuteľnosti v apríli 2023 postavila bránu, ktorú uzamkla a vysypala nákladné auto hlíny, čím navrhovateľovi znemožnila užívať túto cestu.

3. Neodkladné opatrenie je inštitútom v civilnom procese, ktorého funkciou je zabrániť bezodkladnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania, v už začatom konaní alebo po skončení konania vo veci samej nastať. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by došlo k nepriaznivému zásahu do práv strany, ktorá sa domáha jeho vydania, resp. že existuje obava, že druhá strana sporu výkon rozhodnutia o nároku zmarí alebo aspoň ohrozí. Z charakteru neodkladných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci samej a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Súd sa obmedzí len na osvedčenie základných skutočností, z ktorých možno vyvodiť nutnosť bezodkladnej úpravy pomerov, pričom tieto musia byť takého charakteru, že ak by k bezodkladnej úprave pomerov nedošlo, mohlo by dôjsť k nezvratiteľnému následku alebo stavu, ktorý by bol zvrátiteľný len s veľkým úsilím a nákladmi. Je nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti hodnoverne podporujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Okrem existencie nároku musí navrhovateľ neodkladného opatrenia osvedčiť i to, že úprava pomerov strán neznesie odklad

alebo že by bol prípadný budúci výkon rozhodnutia ohrozený. Súd neodkladné opatrenie nariadi, ak sú osvedčené dôvody jeho nariadenia, ak je potrebné bezodkladne upraviť dané pomery.

4. Kauzálnymi predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 1 C.s.p. sú na jednej strane požiadavka urgentnej, odklad neznesúcej potreby regulovať narušené vzťahy medzi stranami a zároveň požiadavka aktuálneho trvania narušenia týchto vzťahov v čase vydania neodkladného opatrenia, keďže podľa § 329 ods. 2 C.s.p. je pre jeho vydanie rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia o neodkladnom opatrení súdom prvej inštancie.

5. Podstatou inštitútu neodkladného opatrenia je urýchlená ochrana ohrozených alebo porušených práv, ktorú súd poskytne na základe zjednodušeného a urýchleného procesného postupu. Účelom neodkladného opatrenia je totiž okamžite vytvoriť stav, kedy k porušovaniu alebo ohrozeniu práv strany, ktorá súdnu ochranu požaduje, nebude dochádzať.

6. Pojem osvedčovanie nie je možné považovať za dokazovanie v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje iba najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvýš pravdepodobné. Hodnoverné osvedčovanie nároku však musí viesť k záveru, že miera pravdepodobnosti úspešnosti strany v následnom konaní o žalobe, je v danom prípade vyššia než pravdepodobnosť jej zamietnutia.

7. Strany sporu sa na užívaní spoločnej nehnuteľnosti nedohodli. Navrhovateľ uviedol, že sa snažil s odporkyňou dohodnúť aj za účasti starostu obce, ale k ničomu nedospeli. Obsah rokovaní nie je súdu známy. Ak by súd dospel k záveru, že toto rokovanie bolo stretnutím spoluvlastníkov, na ktorom väčšinový spoluvlastník - odporkyňa prijala rozhodnutie o navození hliny (z fotografie na čl. 6 spisu je však zrejmé, že na mieste bola uložená nielen zemina, ale i betónové tvárnice a korene stromu), toto konanie odporuje dobrým mravom i za splnenia podmienky ust. § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, že išlo o rozhodnutie väčšinového spoluvlastníka, na ktorom rozhodnutí bol prítomný i menšinový spoluvlastník. Toto konanie odporkyne malo jediný cieľ, a to znemožniť navrhovateľovi dostať sa s motorovými vozidlami na spornú parcelu. Navozenie hliny a stavebného odpadu na miesto vstupu na spornú nehnuteľnosť z obecnej cesty totiž nemá žiaden hospodársky význam. Nešlo o terénnu úpravu, o ktorej by bolo možné uvažovať v tom smere, že spíňa konkrétny stavebný alebo hospodársky účel a že si pomery na spornej nehnuteľnosti vyžadovali takúto úpravu. Vysypanie zmesi konárov, hliny a betónových tvárnic na parcelu nemá žiaden iný účel, ako zamedziť motorovým vozidlám vstup na spornú nehnuteľnosť. Je pritom zrejmé, svedčí o tom tvrdenie navrhovateľa a podporuje ho i ortofotosnímkom a doložené fotografie, že sporná nehnuteľnosť je vydláždená tvárnicami a na úseku dvora rodinného domu navrhovateľa sa týmto smerom zatáča. Je tak zrejmé, že navrhovateľ spornú parcelu užíva ako vstup pre motorové vozidlá do svojho dvora, pretože z obecnej cesty (spredu) a ani z opačnej strany vstup do dvora pre motorové vozidlá nie je možný. O takomto dlhoročnom užívaní spornej nehnuteľnosti (jej časti) svedčí i postavená garáž na dvore rodinného domu (fotografia číslo 7) a zjavne vyjazdený terén.

8. Potom bez právneho významu sú námietky odporkyne, že rodinný dom so súpisným číslom XX a parcela, na ktorej je postavený, je v užívaní rodičov navrhovateľa a on predmetné nehnuteľnosti neužíva. Táto výhrada spojená s námietkou aktívnej vecnej legitímácie v spore je nedôvodná, nakoľko z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní všetci spoluvlastníci spoločne a nerozdielne. Preto i žaloba smeruje proti podielovému spoluvlastníkovi alebo je ním podaná bez ohľadu na to, kto nehnuteľnosť užíva. Odporkyňa tiež namietala, že iná garáž, okrem tej, ku ktorej má navrhovateľ prístup z obecnej cesty, je postavená na parcele P. B. a P. L.. Uvedené sa nezakladá na pravde. Drobná stavba bez súpisného čísla sa nachádza i za rodinným domom navrhovateľa a podľa ortofotosnímkov práve k nej vedie po spornej parcele cesta.

9. Výkon práv odporkyne ako väčšinovej podielovej spoluvlastníčky nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi, preto každé konanie, ktoré by pri spoluužívaní spornej nehnuteľnosti navrhovateľom, malo tohto poškodzovať, nemôže požívať právnu ochranu a je právnym úkonom absolútne neplatným. Navrhovateľ už podal žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, a preto je namieste, aby do času, než súd právoplatne rozhodne, boli dočasne upravené pomery medzi stranami sporu a bol

zachovaný status quo. Správne odporkyňa namietala, že navrhovateľ nedostatočne osvedčil naliehavú potrebu upraviť pomery z titulu potreby vyprázdnovania žumpy a parkovania motorových vozidiel. Toto ale zároveň neboli dôvody, pre ktoré súd nakoniec nariadil neodkladné opatrenie. Naliehavá potreba dočasne upraviť pomery medzi stranami vyplynula zo situácie, ktorá medzi spoluvlastníkmi vznikla a teda, že odporkyňa zasiahla do rokmi trvajúceho užívacieho stavu spornej parcely spôsobom, ktorý neprimerane obmedzuje navrhovateľa a je v rozpore s dobrými mravmi.

10. Potreba dočasne upraviť pomery medzi stranami sporu vyplýva zo skutočnosti, že do rokmi trvajúceho užívacieho stavu zasiahla odporkyňa spôsobom, ktorý odporuje dobrým mravom a poškodzuje navrhovateľa ako spoluvlastníka spornej parcely, pričom na toto konanie odporkyňa nemá žiaden rozumný dôvod. Odporkyňa sa nevyjadrila, aký hospodársky význam malo navozenie hliny a stavebného odpadu na spornú parcelu, ani netvrdila, že je pri užívaní spornej nehnuteľnosti obmedzovaná navrhovateľom tým, že občasne prejde po parcele vozidlo údržby alebo traktor s vlečkou, aj to len po časti spornej parcely. Z katastrálnej mapy je zrejmé, že navrhovateľka býva cez cestu oproti rodinnému domu navrhovateľa a spornej parcely. Nariadenie neodkladného opatrenia zároveň nie je obmedzujúcim opatrením vo vzťahu k odporkyňi. Táto i po nariadení neodkladného opatrenia môže spornú parcelu vcelku užívať a akceptovanie občasných prejazdov motorových vozidiel do dvora navrhovateľa odporkyňu nijako neobmedzí na jej právach. Nariadené neodkladné opatrenie reflektuje na dlhodobý užívací stav, ktorý bol až do apríla 2023 akceptovaný, ako i na skutočnosť, že prebieha konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Je preto namieste, aby bol rešpektovaný založený užívací stav, o ktorom dlhoročnom trvaní svedčia fotografie i vydláždenie spornej parcely, kde je zrejmé, že časť spornej parcely navrhovateľ a jeho právni predchodcovia užívali na príjazd do zadnej časti dvora, kde je postavená i murovaná garáž.

11. Nakoľko návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný po začatí konania vo veci samej, o trovách bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej podľa ust. § 262 ods. 1 C.s.p.

12. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa. Navrhla uznesenie zmeniť tak, aby návrh navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý. Odporkyňa nikdy nedala súhlas, aby sporná nehnuteľnosť bola využívaná ako prístupová cesta k nehnuteľnosti navrhovateľa. Navrhovateľ ako minoritný spoluvlastník, resp. jeho právny predchodca, pokiaľ predmetnú parcelu na prechod k svojej nehnuteľnosti využívali, konali tak svojvoľne bez súhlasu odporkyne, proti jej vôli, v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Dokonca zašli až tak ďaleko, že si v minulosti svojvoľne oplotili predmetnú parcelu a využívali ju spôsobom ako by im patrila, čo do vlastníctva v celosti. Odporkyňa s uvedeným konaním nikdy v minulosti nesúhlasila, o čom navrhovateľ a jeho právny predchodca dobre vedeli a bola v dôsledku tejto nezákonnej činnosti odporcu, resp. jeho právneho predchodcu, nútená využiť dostupné právne prostriedky na dosiahnutie nápravy, pričom zasiahnuť musela až Obec A. a to v konaní o nariadenie odstránenia stavby, kde bolo nariadené Q. K. odstránenie uskutočnenej stavby „oplotenie“, ktoré je z oceľového pletiva, oceľových stĺpikov a zelenej textílie z predmetnej nehnuteľnosti. Dňa 20.09.2022 bolo Obcou A., orgánom štátneho stavebného dohľadu na základe vykonaného štátneho stavebného dohľadu vydané zistenie, kde z predmetnej parcely bolo oplotenie oceľového pletiva, oceľových stĺpikov a zelenej textílie odstránené v celom rozsahu a terén bol upravený do pôvodného stavu.

13. Odporkyňa vysypanie hliny na predmetnú parcelu učinila z dôvodu potreby úprav povrchu parciel a dvora, ktorých je vlastníčkou, resp. spoluvlastníčkou, kde táto sa plánuje využiť aj na zasypanie jám a na úpravu povrchu po plánovanom odstránení stodoly z jej pozemku, t.j. parcely č. XXX/X o výmere 127 m², záhrada, vedenej na LV č. XXX, kat. úz. A.. Nie je teda pravdou, že by tak učinila preto, aby zabránila navrhovateľovi v prístupe k jeho nehnuteľnosti. Úmysel odporkyne zamedziť prístup navrhovateľovi vysypaním hliny na spornú nehnuteľnosť, ktorá sa nachádza vedľa rodinného domu navrhovateľa, teda preukázaný nebol. Z rozhodnutia Okresného úradu Bardejov zo dňa 11.05.2023 vyplýva, že navrhovateľ sa problém s hlinou s odporkyňou ani nesnažil riešiť, pretože sa to s ňou vraj nedá. Odporkyňa nemala vedomosť o tom, že tým niekomu bráni v prístupe, keďže Q. K., ani nikto z jeho rodiny nebol za odporkyňou problém s hlinou riešiť. V danom prípade sa nejedná o neplatnosť, či neexistenciu rozhodnutia väčšiny zo spoluvlastníkov, ak je niektorý z nich nečinný a odmieta sa vyjadriť za, či proti.

14. Nie je pravdivé tvrdenie, podľa ktorého konanie odporkyne malo len jediný cieľ, a to znemožniť navrhovateľovi dostať sa s motorovými vozidlami na spornú nehnuteľnosť. Rovnako nie je pravdou, že nehnuteľnosť bola užívaná od roku 1974 ako prístupová cesta k nehnuteľnostiam navrhovateľa. Dohoda o užívaní parcely na účely príjazdovej cesty dosiahnutá s odporkyňou nikdy nebola. Vstup na spornú parcelu bol tvorený bránou a keďže navrhovateľ sa nevedel zmieriť s tým, že odporkyňa si využívanie parcely na prechod motorovými vozidlami neželá, vzal spravodlivosť do vlastných rúk a dňa 24.02.2023 v čase okolo 4.00 hodiny svojvoľne odstránil bránu, prestrihol drôt, povytáhoval kolíky, čím sa dopustil spáchania priestupku a bola mu uložená pokuta vo výške 30 eur.

15. Navrhovateľ ako 1/6 -tinový spoluvlastník neosvedčil a na podporu svojho tvrdenia ani neoznačil žiaden dôkaz, na základe ktorého by bolo možné prihladiť na existenciu jeho práva k predmetnej parcele spočívajúcej v práve prechodu alebo prejazdu motorovými vozidlami. Svojvoľné polozenie betónových tvárnic samo o sebe takéto právo nezakladá, navyše za stavu, ak odporkyňa ako 5/6 -tinová spoluvlastníčka opakovane prejavila vôľu voči navrhovateľovi predmetnú parcelu na tieto účely nevyužívať, čo však navrhovateľ odmietal akceptovať.

16. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie odporkyne nie je opodstatnené.

17. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. V súvislosti s odvolacími námietkami je potrebné poukázať na ustanovenie § 324 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. K nariadeniu neodkladného opatrenia môže dôjsť iba vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 C.s.p.). Súd v zmysle ustanovenia § 330 ods. 1 C.s.p. môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

19. Aj keď súd pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej, uvedené neznamená, aby bolo možné nariadiť neodkladné opatrenie len na základe tvrdení žalobcu bez hodnoverného osvedčenia skutočností umožňujúcich prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a bez osvedčenia skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Potreba bezodkladnej úpravy pomerov musí byť naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať na minulý čas.

20. Dôkazné bremeno preukázať, resp. osvedčiť, že v danom prípade boli splnené podmienky pre nariadenie navrhnutého neodkladného opatrenia zaťažovalo navrhovateľa. Jeho povinnosťou bolo aspoň osvedčiť, nie nepochybne preukázať konanie a správanie sa odporkyne, osvedčujúce potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. V prejednávanej veci navrhovateľ dostatočným spôsobom osvedčil, najmä predloženou fotodokumentáciou, že na nehnuteľnosť v spoluvlastníctve navrhovateľa a odporkyne odporkyňa vysypala zmes hlíny, konárov a betónových tvárnic, čím zamedzila navrhovateľovi vstup na spornú nehnuteľnosť motorovými vozidlami. Sporná nehnuteľnosť je pritom vydláždená tvárnicami, čo len osvedčuje dlhodobé užívanie tejto nehnuteľnosti za účelom prístupu do zadnej časti dvora navrhovateľa, kde je postavená i murovaná garáž. Základný predpoklad pre nariadenie neodkladného opatrenia vyplývajúci z ust. § 325 ods. 1 C.s.p. tak osvedčený bol.

21. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. uznesenie ako vecne správne potvrdil.

22. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).